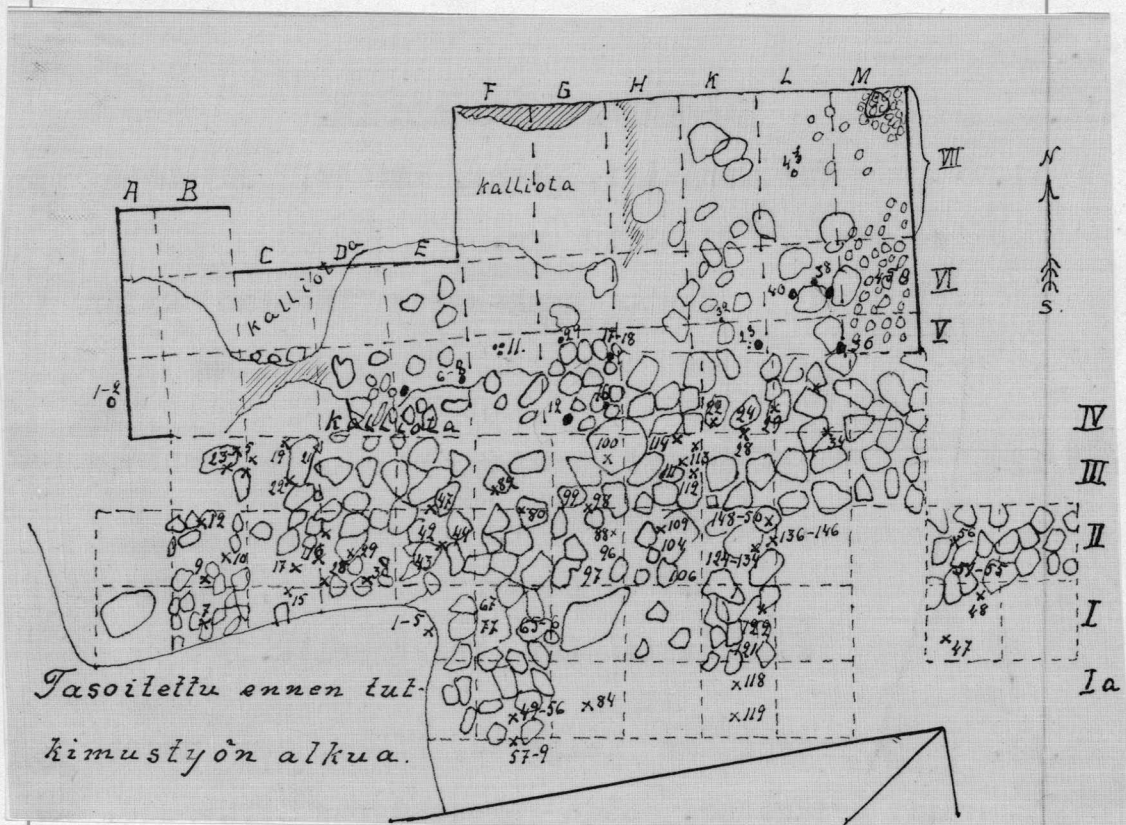

6869.
Kaarina
Ristimäki

Esineet A. M. Tallgrenin kaivauksesta
toukokuun alkupuolella 1915. Vrt. kertomusta
aijemmista kaivauksista F. M. 1915:39 , se-
kä karttaa ja valokuvia 4372:74 top. ark.

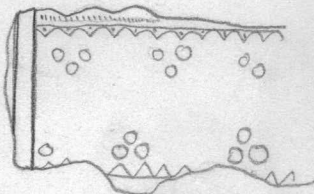

Tutkittu alue on jatkoa edellisen vuoden tutkimusalueeseen kalmistolla, kuten karttapiirros osoittaa. Löydöt ovat luetellut linjoittain ja ruuduittain.

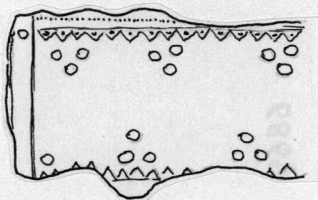
1. Hevoskuolainten umpinainen rautainen sivurengas, läpileikkaus 83 mm.

L. alueelta 5 a kartalle merkityltä kohdalta. Tällä ruudulla oli maa aivan kivetön ja mustan kulttuurikerroksen vahvuus oli 30 cm.

2. Pronssinen hihnansolitus , 2 saviastianpala ja 1 poltettu luu, hihnansolitus on ohut levy, kaksikerroksinen; kappaleet ovat olleet kiinni toisissaan niittaushastoilla, mutta ovat nyt erikseen. Päälimmäinen le-

6869.

Kaarina
Ristimäki.

vy koristettu kuten kuvasta näkyy; sen toiseen päähän on kiinnitetty kapea pronssikisko.

L. kuin nro 1, ruudulta V a.

-Ruutu V b oli kivetön, ilman löytöjä.

3. Saviastianpala, poltetun saven kappale ja 2 poltettua luun sirua.

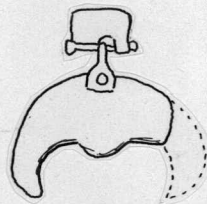
L. ruudulta V c, josta kalmistokiveys myös melkein kokonaan puuttui, ja jossa pohjakallio tuli näkyviin 25 cm syvässä, paitsi keskellä, missä se oli notkolla ja josta löydöt ovat.

4. 3 niittausnaulaa ja 2 saviastianpala, 1. ruudulta V d, jossa oli kalmistokiviä välittömästi kalliopohjalla.

5. 11 poltetun saven ja 3 poltetun luun sirusta.

L. ruudusta V c, jossa oli kivitystä, ja kallion ja kivien välissä hieman maata. Kulttuurikerroksen vahvuus oli 25-35 cm.

6. Rautainen hinnanpäättehela, särkynyt; helyyn joka lienee riippunut hevosen kuonon edessä, kuuluu itse riipus, siihen niittaamalla liitetty lenkki ja tässä oleva hihnansolitus. Vrt. kuvaa! L. ruudulta V e kivien päältä, läh. ruudun V f rajaa, yhdessä n:ojen 7-8 kanssa.

(valok. 5649).

6869.
Kaarina
Ristimäki.

7. Rautainen niittausnaula ja soljenpaljin viimem. nähtävästi tasalyhytvartisesta soljesta.

L. ks. nro 6.

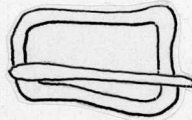
8. 3 kpl. puoliavointa pronssitorvenpalaa, nauhansolituksia, läpil. ; katkelma hiukan suuremmasta puoliavoimesta pronssitorvesta, 2 spiraalia spiraaliputkesta ja 1 saviastianpala.

L. ks. nro 6.

9. N. 35 poltetun luun palaa, 7 saviastianpala ja 1 poltetun saven pala.

L. ruudulta 5 f, jonka S- puoleisessa päässä oli kalmistokiveystä, mutta N-päässä pohjakallio tuli esiin 25 cm syvässä.

10. Vyösolki rautaa. Kehys ja paljin.

L. ruudulta V f pinnalta, ilman että paikkaa on tarkemmin määriteltä.

(valok.4473).
(" 5649).

11. 4 kappaletta hopearenkaasta, jonka varras keskeltä on pyöreä, ruuvikierteiseksi koristettu, mutta on päästään nelikulmaiseksi muodosteltu. Jällellä oleva toinen pää on ylöspäin väännetty, hanhenjalan muotoinen.

Vrt. Maaria, Saramäen Marttila. F. M. 1917:

L. ruudulta 5 f jotenkin välittömästi kallion päältä läheltä toisiaan.

(valok.4473).

rah kuv.

6869.

Kaarina

Ristimäki.

12. Heittokeihäs, rautaa, ruodollinen ja kaulallinen, kumpikin nelikulmaisia; lehti kaapea, matalan harjava. Pit. 304 mm.

L. ruudulta 5 g sen S- päästä kahden suuren kiven välissä ja päällä makaa- masta 25 cm syvästä. Ruutu oli kokonaan suurten kalmistokivien peittämää, ja olivat kivet palaneet ja maa ihan mustaa. Kiven päällä olevassa ohuessa maassa ei löytöjä ollut, mutta kivien alla oli toinen kerros suuria kiviä. Löydöt olivat yleensä kivikerrosten välissä.

13. Rautaveitsi , pit. 167 mm.

L. välittömästi nro 12 alta.

14. 17 niittausnaulaa tai sellaisen palaa.

L. ks. nro 12.

15. N. 25 saviastianpalaa, koristeitta, tasapohjaisesta, ohuesta, profiloimattomasta astiasta.

N. 75 poltettua luuta;

4-7 hevosen hammasta

1 poltetun savenpala.

L. ruudulta V g, samoilta paikoilta kuin nro 12.

16. 3 kappaletta spiraalikierteisestä pronssi- sormuksesta, jossa on leveä keskiosa, koristeitta. N. 2 kierrosta jäljellä.

L. ruudulta V g karttaan merkityltä kohdalta kivien päältä.

6869.
Kaarina
Ristimäki.

17. Rautainen heittokeihäs, lyhyehkö, lehti lattea, kaula latteen nelisivuinen, ruoto pyöristetyn nelikulmainen. Pit. 278 mm.

L. ruudulta V g kartalle merkityltä kohdalta ruudun N- päässä, kahden suuren kiven päältä. Välittömästi sen vieressä oli

18. Rautainen niittausnaula, pit. 54 mm.

L. ks. nro 17.

19. N. 100 poltetun luun murua, 70 saviastianpalaa, poltetun saven pala ja rautapuikon kärki. Saviastianpalat ovat hienoseinäisestä astiasta, jossa on koristeina nyöriviivoja reunalla.

L. ruudulta V g, molempien kivikerrosten väliseltä alueelta, enimmäkseen nro 16 seudulta.

20. 9 niittausnaulaa, 6 saviastian- ja 1 poltetun savenpala, 5 poltettua luuta.

L. ruudun V g pohjakerroksesta.

21. 16 niittausnaulaa, 82 saviastianpalaa ja 30 poltettua luuta. Astianpaloissa on useita reunapaloja, joista vain yhdessä on ornamentti: reunalla 2 reunansuuntaista huolimattomasti tehtyä viivaa.

L. ruudulta V h, joka oli jokseenkin kivetöntä ja kaivettaissa niin jäätynyttä, että maa piti kangella rikkoa ja irroitettut maalohkareet jättää sulamaan.

6869.

Kaarina,
Ristimäki.

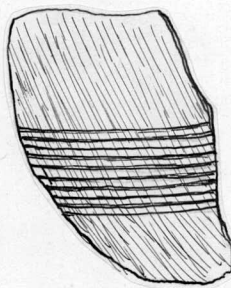
22. Rautaisen kiskonpala ja 3 kappaletta suuresta lasihelmestä.

L. ruudulta V h.

23. Pronssinen miekanponsi, joka on kuulunut kourumiekkaan nro 6753:1, ja on koristettu eläinornamenteilla samaan tyyliin kuin kourumiekan kahvanpäällys. Nuppi on lattea, tavallaan kolmijaksoinen; se on kahteen kappaleeseen särkynyt ja toisesta kärjestä sekä osaksi lappeiltakin vajainainen. (valok.4473).

L. ruudulta V k, aivan viimevuonna tutkitun maanrajalta ja melkein rauenneesta maasta n. 25 cm syvyydestä.

24. 23 niittausnaulaa, 1 hampaan pala ja 24 saviastianpalaa, joukossa reunapalojakin, enimmäkseen koristeita. Yksi ohut pala koristettu kuten kuva näyttää.

L. ruudulta V k, niittausnaulat enimmäkseen 23 seudulta, saviastianpalat läh. ruudun VI k rajaa.

25. 4 saviastianmurusta, 6 poltetun saven palaa ja n. parikymmentä poltetun luun sirua.

L. ruudulta VI c, jossa kalliopohja tuli vastaan 20-25 cm syvässä. Ruuduilla VI a ja b ei kulttuurimerkkejä ollut.

6869.
Kaarina
Ristimäki.

26. 7 niittausnaulaa, 7 poltetun luun palaa ja kvartsin kappale.

L. ruudulta VI d, jossa kulttuurimaa oli vahvempaa kuin ruudulla VI c, mutta missä ei myöskään ollut kalmistokiveystä.

27. Puoliavoin rautatorvi miekantupen reunuksesta, pit. 72, lev. 6.5 mm. Toisessa päässä kiinni rautanasta.

L. ruudulta VI d.

28. Pronssisen rannerenkaan (?) pala, tulen tarvelemä melkein muodottomaksi. Näyttää olleen leveätä pronssinauhaa.

L. ruudulta VI d.

Ruuduilta VI e ja f ei löytöjä tullut. Kulttuuri^{-maa} niissä oli aivan ohut ja kalliopohja alkoi likeltä alkuperäistä pintaa, jolle oli ajettu melkoinen kerros fyllättyä maata.

29. Rautainen hevoskenkäsolki pyöreähköä varrasta, päät ylöspäin ja taapäin kaarretut . Paljin on. Ulommat halkaisijat 42, 36 mm.

L. n. 10 cm syvästä ruudulta VI g, läheltä V g rajaa.

30. 7 niittausnaulaa ja 1 rautakiskon pala, 1 pronssitönkki sulanut, 6 saviastianpalaa ja 11 poltettua luuta.

L. ruuduilta VI ja VII g ja h, joissa

6869.
Kaarina
Ristimäki.

kulttuurimaan vahvuus oli 10-20 cm, jolloin kallio alkoi, lukuunottamatta VII g. N- rajaa, jossa se syveni hiukan alemmaksi. Niittausnaulat ovat kallion S- reunasta VI f ja VI g:n rajalta.

Ruuduilla VII a ja b, osaksi VII g oli kallio 4-10 cm syvässä, joten niissä ei kulttuurimaata ollut.

31. 20 niittausnaulaa, 24 poltetun kuonamaisen savenpalaa, 8 saviastian kappaletta ja 6 poltetun luun palaa.

Löydetyt ruudulta VII g, etupäässä sen N- päästä.

32. 4 pronssirenkaan katkelmaa pyöreätä varras- ta; 1 niistä on kaareva, lienee kuulunut pieneen renkaaseen; muut ovat suuremmasta kaularenkaasta. Vartaan paksuus on 5-6 mm.

L. ruudusta VI k, läh. V k rajaa. Ruudussa oli kulttuurimaa sangen mustaa ja nokista, kivikkoista, n. 35-40 mm vahvuista.

33. 43 niittausnaulaa, 14 saviastianpalaa, 2 poltetun savenpalaa, 2 poltettua luuta ja 2 rautasolituksen, levymäisen palaa. Astianpaloista yhdessä nyöriviivakoriste.

L. ruudulta VI k.

34. N. 100 saviastianpalaa, joukossa reunapalo- jakin, kaikki koristeitta; 4 niittausnaulaa, 2 poltetun luun sirua ja 1 rautainen määr-

6869.

Kaarina
Ristimäki.

lykiskomuotoa

L. ruudulta VII k, sen n. 25 cm vah-
vuisesta pintakerroksesta.

35. 23 saviastianpalaa koristeitta, 1 poltetun
luun sirpale ja 3 niittausnaulan katkel-
maa.

L. ruudusta VII k syvältä.

36. Miekanponsi pronssia

viereen piirrettyä
muotoa ja kokoa.

Nuppi on kummaltakin lappeeltaan koristettu
skandinavisin eläinkuviain, mutta se on
tulessa pilaantunut, joten koristeista on
vaikea saada selkoa.

(valok.4473).

L. ruudulta V l, läh. ruudun V m ra-
jaa, vahvasti nokisesta kulttuurimaasta
suuren kiven liepeiltä.

37. 25 niittausnaulaa.

L. ruudulta V l ja VI l SE kulmasta,
kartalle merkityn suurenlaisen kiven
ympäriä n. 15-35 cm syvyydestä.

38. Pronssinen miekanponsi joka kokonaisuudes-
saan on kyykyssä olevan jalkojensa päällä
lepäävän nelijalkaisen eläimen näköinen,
vrt. kuvaa! Ponnen alla eläimen takaosassa
on ruostunut rautamöhkäle itse miekasta.

(valok.4473).

54, 25, 13 mm.

L. ruudusta VI l kahden melkoisen ki-
ven välistä sangen nokisesta maasta
n. 20 cm syvyydestä.

6869.
Kaarina
Ristimäki.

39. 16 niittausnaulaa tai sellaisen palaa ja 76 poltetun luunpalaa sekä 48 saviastianpalasta, reunapalojakin niistä vain yhdessä viivakoriste.

L. ruudulta VI 1, kaikkein useimmat läheltä nro 38 löytöpaikkaa ja sen viereisten kivien päältä ja vierestä.

40. Rautainen veitsi, ruodollinen, kärki hiukan alaspäin kaartuva , pit. 153 mm.

L. n. 15 cm syvästä ruudulta VI 1 kartalle merkityltä kohdalta.

41. Rautainen veitsi, ruodollinen, terältä katkennut, ruoto lattea. Pit. 113 mm.

L. ruudulta VI 1, mutta merkitsemättä lähemmin on jäänyt löytöpaikka.

42. Rautalevy-solituksen kappale jossa 2 nauhan reikää, lev. n. 40 mm. Rautakiskon tai nauhan kappale, lev. 10 mm., sulanut pronssipala ja hammas.

L. ruudulta VI 1, kuten nro 41.

43. Pronssinen karhunhammas jonka päiden väli 71 mm, käyrä, tav. muotoa.

L. ruudulta VII 1, kivettömästä maasta n. 25 cm syvästä.

44. 180 niittausnaulaa ja 7 poltetun luun sirua.

L. ruudulta VI m, pääasiassa sen keski-
osasta, jossa oli vahva, noensekai-

6869.
Kaarina
Ristimäki.

nen, pienikivinen kulttuurimaa, joka ulottui n. 40 cm syvyyteen.

45. Pronssisen miekanponnan alustan kappale, lattea, katkennut siltä kohdalta josta ruodonsija alkaa. Siinä on 3 reikää nastoille, kuten kuvasta näkyy.

L. ruudulta VI m.

46. 14 saviastianpalaa, 22 poltetun luun sirusta, 14 niittausnaulaa ja kappale rautakiskosta -muotoon väännetty.

Saadut seulasta, seulottaissa kaivausalueelta poistettua maata, minkä seulominen kumminkin oli keskeytettävä epäedullisen sään takia. Tällöin kerättiin seulottava maa kolmeen osaan: alueelta V-VI X F-G W, alueelta VI-VII X H-K keskelle ja loppualueelta E syrjälle. Aluetta VI-VII L-M, osaksi K ei voitu kaivaa pohjaan asti, vaan oli työ keskeytettävä sääsuhteiden takia.

Kansakoululaisten keräämiä ja koulunopettajain h:ra Tallgrenille jättämät esineet, kerätyt kansakoulun tonttimaalta.

47. Kivikuula, 65, 61, 63 mm.

6869.
Kaarina
Ristimäki.

48. Rautainen veitsen kärki, pit. 119, lev, 30 mm.
49. Rautapuikko, nelisivuinen, kumpaankin päähän teränevä. 131, 9, 7 mm.
50. Niittausnaulan kanta ja saviastianpala.
N^o:ot 47-50 löydetyt rinteeltä, jonne maata kalmistoalueelta oli ajettu.
51. Kivikuula 77, 74, 71 mm.
52. 6 saviastianpalaa, niistä 2 tavallista rautakauden savea ja 4 keskiaikuista, leveästi rihlatuista saviastioista.
53. 2 poltetun savenpalaa, niistä toinen melkein hohkamaiseksi palanut, toinen samaten yhdeltä puolelta, mutta toiselta kovaksi, punaiseksi poltettu, ehkä savikiekon kappale.
N^o:ot 51-53 ovat löydetyt nokisesta, vahvasti palaneita kiviä sisältävästä maasta omenapuita istutettaissa koulurakennuksesta kartalle merkityltä kohdalta, jossa kaivauksia ei ole suoritettu.